

הזמנה לאותנטיות

מפני מה העורב הולך ברקידה?

פעם אחת ראה העורב יונה הולכת הליכה יפה יותר מכל העופות.

ישרה בעיניו הליכת היונה, אמר בלבו:

'אלך גם אני כמותה.' והיה משבר עצמיו בהליכה, והיו העופות משחקים לו.

נתבייש העורב ואמר:

'אחזור להליכתי הראשונה.'

בא לחזור ולא היה יכול. ששכח הליכתו הראשונה והיה כמרקד.

ולא עלתה בידו לא הליכה ראשונה ולא הליכה שניה.

אלפא ביתא דבן סירא, עמ' יט

ומדה זו היא אשר משכה ברסן לחייהם לנטותם הדרך, כעגלון הזה, היושב על העגלה ואוחז רסן הסוסים בידו להטות המרכבה אל כל אשר יחפוץ. כן היינו אנחנו המרכבה, ואנשי אירופא הם העגלון המטים אותנו ומנהיגים אותנו לילך בכל דרכיהם ומנהיגיהם אשר יחפצו, ועל זה מתאונן שלמה המלך עליו השלום ברוח קודשו באומרו: "לא ידעתי נפשי שמתני" וכו' כלומר איני יודע למה נפשי שמתני כמרכבה לעמי נדיב - הם אנשי אירופא, להיות מטים אותי לכל מה שירצו. מי כפה עלי הר כגיגית להדמות להם?! הלא אנחנו אנשי המזרח נקראים, ומה לנו לדרך הצרפתים העלזים. זה מה שראה ונסתכל בחינוך הבנים ועורר עליו קנים ונהי והי.

חכם שמעון אגסי, אמרי שמעון, צאלח ב"ר יעקב מנצור, ירושלים, תשכ"ה, עמ' רו

כל עם שעבר קולוניזציה - היינו כל עם שהתפתח בקרבו תסביך נחיתות בעקבות סתימת הגולל על תרבות המקום והמקור שלו - ניצב פנים אל פנים מול שפת האומה המתרבתת, כלומר שפת התרבות של האומה-האם. האדם החי תחת כיבוש יצליח "לרדת מהעצים", להשתחרר מהנחיתות שלו, רק עד כמה שיאמץ את ערכי התרבות של המטרופולין. ככל שיתכחש לשחורות שלו, לעצים שלו - כן יהיה יותר לבן. בצבא הקולוניאלי, במיוחד בגדודי הרובאים הסנגאלים, הקצינים ילידי המקום הם קודם כל מתורגמנים. הם משמשים להעברת הוראות המפקד לבני הגזע שלהם וזוכים בעצמם לכבוד מסוים.

פרנץ פנון, 'השחור והשפה', עור שחור מסכות לבנות, מעריב, תל-אביב, תשס"ה, עמ' 15

... כשהייתי נוטל את הכינור ומנגן בו נדמה היה לי שעניי פקוחות ואני רואה עולם ומלואו. עולם מלא גוונים. בכינור הזה הייתי מתפלל ומתחנן... לפני כמה חודשים אמרו לי הרופאים שמגיע לירושלים מקנדה פרופ' גדול... אומרים שבשנה האחרונה נתחדש לו חידוש במחלה שלי, ואף שאין הם מאמינים שיועיל לרפא את עיני, מפני שהשרירים של העיניים שלי כבר נתנוונו, שלא נחשפו לאור שנים רבות, אבל אם אני רוצה, שאלך אצלו. אם לא יועיל לא זיק. רק שלא אשלה את עצמי. אם אני רוצה, הם אומרים. אם אני רוצה? וכי יש דבר שאני רוצה; חוץ מזה?... לפני כמה חודשים הגיע הפרופ' ... בדק אותי ואמר שלוש מלים: אולי יש תקווה. המתין רגע ואמר שניתוח חדש שחידש באחרונה יכול להציל עין אחת שלי, עין ימין, מפני שכנראה היא נחשפה מעט לאור בכל יום ... לפני כמה שבועות ניתח אותי הפרופ' ... לפני שבוע בעלות השחר התיר לי את התחבושות ... אור. אור חיוור ראיתי, כאיילת השחר שעולה אורה ... אילו היה הכינור אותה שעה בידי הייתי מנגן בו.

חיים סבתו, כעפעפי שחר, ידיעות אחרונות, תל-אביב, תשס"ה, עמ' 124-126